

18 juli 2021 AM Nijverdal-Regenboog, PM Voorthuizen, 25 juli 2021 PM Wierden NGB 6 – Het onderscheid tussen de Bijbel en andere boeken

Nijverdal (Regenboog): Orgelspel

Welkom en mededelingen

Aanvangslied: Psalm 99:1,6,7,8

1 allen – God is Koning, Hij
sticht zijn heerschappij.
Volken, hoort zijn stem.
Buigt u, beeft voor Hem,
die met macht gekroond
op de cherubs troont.
Aarde, word bewogen,
beef voor zijn vermogen.

6 zanggroep – In een dichte wolk
sprak Hij tot zijn volk.
*Wat Hij metterdaad
openbaarde, staat
in hun hart gegrift
als zijn heilig schrift.
't Woord, door God gegeven,
is voor hen het leven.*

7 zanggroep – Here onze God,
bitter was hun lot.
Gij hebt hen verhoord,
ja Gij gaaft uw woord.
Uw vergiffenis
was voor hen gewis.
Gij zijt vol genade,
ook al wreekt Gij 't kwade.

8 allen – Maakt Hem nu tezaam
groot, verheft zijn naam.
Buigt u voor Hem neer,
Hij is onze Heer,
die met macht gekroond
op de Sion troont.
Houdt Hem hoog in ere!
Heilig is de Here.

Stil gebed, bemoediging en groet, NLB 195

Psalm 99: Houdt Hem hoog in ere! / Heilig is de Here. ... is dat gelukt afgelopen week?

Verootmoediging: We belijden voor U, Here God, en tegenover elkaar, dat wij in onze gedachten, in onze woorden en in onze daden, ons vaak niet laten gezeggen zoals U van ons verwachten mocht en zoals onze medemensen het van ons nodig hebben.

Voor die zondigheid vragen we U, voordat we verder kunnen, om vergeving. We weten van de Here Jezus dat we daar een beroep op mogen doen bij. En we bidden dat de ménsen die aan ons tekort komen ons ook telkens willen vergeven als we hén daar om vragen. Vul ons ook zelf met uw liefde als anderen bij ons komen en óns om vergeving vragen. We doen een beroep op Uw genade. Help ons om onze ingesleten verkeerde manieren achter ons te laten en leid ons nog weer verder op de weg van het eeuwige leven. Amen.

Psalm 99: Uw vergiffenis / was voor hen gewis. Gij zijt vol genade, / ook al wreekt Gij 't kwade. ... daarom:

Vergeving, vrijspraak en kwijtschelding van alle zonde,
voor iedereen die oprecht berouw heeft,
van de almachtig barmhartige God,
om wat de Here Jezus voor ons bereikt heeft op Golgotha en in de graftuin. Amen.

Leefregel: Deut.5

Lied: Psalm 119:60

60 allen – Zie hoe ik uw vermaningen bemin;
wil mij goedgunstig tot het leven leiden.
Ik heb uw waarheid lief met ziel en zin,
uw woord dat goed en kwaad leert onderscheiden.
Uw woord, o Heer, houdt alle waarheid in,
uw heilig woord is recht voor alle tijden.

Gebed om de Heilige Geest

Kindermoment

Vertreklied: De Bijbel <https://youtu.be/w1cm36lHvuM> (1:36)

Lezing: NGB artikel 6 – Het verschil tussen de canonieke en apocriefe boeken

Wij maken onderscheid tussen de canonieke en de volgende apocriefe Bijbelboeken: 3 en 4 Ezra, Tobias, Judith, Wijsheid, Jezus Sirach, Baruch, toevoegingen bij Esther, het gebed van de drie mannen in het vuur, de geschiedenis van Susanna, van het beeld van Bel en de draak, het gebed van Manasse, en 1 en 2 Makkabeeën.

Deze boeken mogen wel gelezen worden en zijn leerzaam, voor zover ze overeen komen met de canonieke boeken. Ze hebben niet het gezag van de canonieke boeken, zodat hierdoor een gedeelte van het geloof of de christelijke leer bevestigd kan worden. En ze zijn al helemaal niet in staat om het gezag van de canonieke boeken te verminderen.

Schriftlezing: Romeinen 3: 1 Wat hebben de Joden ... voor op anderen? Heeft het enig nut dat men besneden is? 2 Zeer zeker, en in ieder opzicht. In de eerste plaats zijn het de Joden aan wie God Zijn Woord heeft toevertrouwd.

Lied: Psalm 147:7

7 zanggroep – De Heer heeft Jakob uitverkoren

om naar zijn heilig woord te horen.
Aan Israël heeft Hij ten leven
zijn rechten en zijn wet gegeven.
Zo deed Hij aan geen an'dre volken.
Laat ons des Heren lof vertolken.
De kracht, de heerlijkheid, de ere
zijn Hem, die eeuwig zal regeren.

1 Johannes 4: 1 Geliefde broeders en zusters, vertrouw niet elke geest. Onderzoek altijd of een geest van God komt, want er zijn veel valse profeten in de wereld verschenen. 2 De Geest van God herkent u hieraan: iedere geest die belijdt dat Jezus Christus als mens gekomen is, komt van God. 3 Iedere geest die dit niet belijdt, komt niet van God; dat is de geest van de antichrist, waarvan u hebt gehoord dat hij zal komen – nu al is hij in de wereld. 4 U, kinderen, komt uit God voort en u hebt de valse profeten overwonnen, want hij die in u is, is machtiger dan hij die in de wereld heerst. 5 Die valse profeten komen uit de wereld voort. Daarom spreken zij de taal van de wereld en luistert de wereld naar hen. 6 Wij komen uit God voort. Wie God kent luistert naar ons. Wie niet uit God voortkomt luistert niet naar ons. Hieraan kunnen we de geest van de waarheid en de geest van de dwaling herkennen.

Lied: NLB 313:3

3 allen – De geesten onderscheiden / gaf God ons als gebod;
wie 't woord der waarheid mijden, / weerstaan het rijk van God.
Hoe bouwen zij op zand! / Straks zal hun huis bezwijken,
't houdt in de storm geen stand./ Dan zal aan ieder blijken
der dwazen onverstand.

Preek

Luister-/meezinglied: Opwekking 785 <https://youtu.be/-dIWIXx-M2I> (4:48)

1 (2x) Ik bouw op Jezus, anders niet;
het is zijn bloed dat redding biedt.
Wie op Hem hoopt, wordt niet beschaamd;
ik steun alleen op Jezus' Naam.

Refrein: Heer, U bent ons fundament.
Zwak wordt sterk, door al uw werk.
In de storm blijft U Heer; hoogste Heer!

2 Ook als de nacht mijn zicht vervaagt,
toont Hij zijn liefde die mij draagt.
Al woeden stormen om mij heen,
mijn anker rust in Hem alleen.
Mijn anker rust in Hem alleen! (Refrein: (3x))

3 Wanneer Hij komt met luid geschal,
weet ik dat Hij mij kennen zal.
Bekleed met zijn gerechtigheid
ben ik van Hem in eeuwigheid!

Kinderen terug uit de nevendienst

Afkondigingen van geboorte en rouw (indien die er zijn). Bij de afkondiging van rouw wordt de gemeente verzocht te gaan staan.

Gebed (de ouderling van dienst haalt tijdens het zingen van het aanvangslied het voorbedenboek dat in de hal van onze kerk ligt en waarin gemeenteleden gebedspunten kunnen aandragen; u krijgt ook onderwerpen vanuit de kindernevendienst aangereikt)

Digitale collecte

Slotlied: NLB 315:1,3

1 allen – Heb dank, o God van alle leven,
die zijt alleen Uzelf bekend,
dat Gij uw woord ons hebt gegeven,
uw licht en liefd' ons toegewend.
Nu rijst uit elke nacht uw morgen,
nu wijkt uw troost niet meer van de aard,
en wat voor wijzen bleef verborgen
werd kinderen geopenbaard.

3 zanggroep – *Gemeente aan wier aardse handen
dit hemels woord is toevertrouwd,*
o draag het voort naar alle landen,
vermenigvuldigd duizendvoud.
Een stem zegt: roep! Wat zoudt gij roemen
op mensengunst of -heerlijkheid?
't Verwaait als gras en weidebloemen. –
Gods woord bestaat in eeuwigheid!

Zegen, beantwoord met gezongen amen door allen

Deurcollecte, orgelspel

Voorthuizen, Wierden: Orgelspel

Welkom en mededelingen

Aanvangslied: Psalm 99:1,6

1 God is Koning, Hij
sticht zijn heerschappij.
Volken, hoort zijn stem.
Buigt u, beeft voor Hem,
die met macht gekroond
op de cherubs troont.
Aarde, word bewogen,
beef voor zijn vermogen.

6 In een dichte wolk
sprak Hij tot zijn volk.
*Wat Hij metterdaad
openbaarde, staat
in hun hart gegrift
als zijn heilig schrift.
't Woord, door God gegeven,
is voor hen het leven.*

Stil gebed, bemoediging en groet

Gebed om de Heilige Geest

Lezing: NGB artikel 6 – Het verschil tussen de canonieke en apocriefe boeken

Wij maken onderscheid tussen de canonieke en de volgende apocriefe Bijbelboeken: 3 en 4 Ezra, Tobias, Judith, Wijsheid, Jezus Sirach, Baruch, toevoegingen bij Esther, het gebed van de drie mannen in het vuur, de geschiedenis van Susanna, van het beeld van Bel en de draak, het gebed van Manasse, en 1 en 2 Makkabeeën.

Deze boeken mogen wel gelezen worden en zijn leerzaam, voor zover ze overeen komen met de canonieke boeken. Ze hebben niet het gezag van de canonieke boeken, zodat hierdoor een gedeelte van het geloof of de christelijke leer bevestigd kan worden. En ze zijn al helemaal niet in staat om het gezag van de canonieke boeken te verminderen.

Schriftlezing: Romeinen 3: 1 Wat hebben de Joden ... voor op anderen? Heeft het enig nut dat men besneden is? 2 Zeer zeker, en in ieder opzicht. In de eerste plaats zijn het de Joden aan wie God Zijn Woord heeft toevertrouwd.

Lied: Psalm 147:7

7 De Heer heeft Jakob uitverkoren
om naar zijn heilig woord te horen.
Aan Israël heeft Hij ten leven
zijn rechten en zijn wet gegeven.
Zo deed Hij aan geen an'dre volken.

Laat ons des Heren lof vertolken.
De kracht, de heerlijkheid, de ere
zijn Hem, die eeuwig zal regeren.

1 Johannes 4: 1 Geliefde broeders en zusters, vertrouw niet elke geest. Onderzoek altijd of een geest van God komt, want er zijn veel valse profeten in de wereld verschenen. 2 De Geest van God herkent u hieraan: iedere geest die belijdt dat Jezus Christus als mens gekomen is, komt van God. 3 Iedere geest die dit niet belijdt, komt niet van God; dat is de geest van de antichrist, waarvan u hebt gehoord dat hij zal komen – nu al is hij in de wereld. 4 U, kinderen, komt uit God voort en u hebt de valse profeten overwonnen, want hij die in u is, is machtiger dan hij die in de wereld heerst. 5 Die valse profeten komen uit de wereld voort. Daarom spreken zij de taal van de wereld en luistert de wereld naar hen. 6 Wij komen uit God voort. Wie God kent luistert naar ons. Wie niet uit God voortkomt luistert niet naar ons. Hieraan kunnen we de geest van de waarheid en de geest van de dwaling herkennen.

Lied: NLB 313:3

3 De geesten onderscheiden
gaf God ons als gebod;
wie 't woord der waarheid mijden,
weerstaan het rijk van God.
Hoe bouwen zij op zand!
Straks zal hun huis bezwijken,
't houdt in de storm geen stand.
Dan zal aan ieder blijken
der dwazen onverstand.

Preek

Lied: Lied: Psalm 119:60

60 Zie hoe ik uw vermaningen bemin;
wil mij goedgunstig tot het leven leiden.
Ik heb uw waarheid lief met ziel en zin,
uw woord dat goed en kwaad leert onderscheiden.
Uw woord, o Heer, houdt alle waarheid in,
uw heilig woord is recht voor alle tijden.

Apostolische Geloofsbelijdenis: (tekst op beamer, samen opzeggen)

01 Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde.
02 Ik geloof in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Here.
03 Hij werd ontvangen van de Heilige Geest, en geboren uit de maagd Maria.
04 Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus, is gekruisigd,
Hij is gestorven en begraven, en is neergedaald in de hel.
05 Hij is op de derde dag weer opgestaan van de doden.
06 Hij is opgevaren naar de hemel, en zit nu aan de rechterhand van God,
de almachtigen Vader;
07 vandaar zal Hij komen om te oordelen de levenden en de doden.
08 Ik geloof in de Heilige Geest.
09 Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen;

10 ik geloof de vergeving van de zonden;
11 ik geloof de wederopstanding van het lichaam;
12 en het eeuwige leven. Amen.

Opwekking 785 <https://youtu.be/-dIWIXx-M2I> (4:48)

1 (2x) Ik bouw op Jezus, anders niet;
het is zijn bloed dat redding biedt.
Wie op Hem hoopt, wordt niet beschaamd;
ik steun alleen op Jezus' Naam.
Refrein: Heer, U bent ons fundament.
Zwak wordt sterk, door al uw werk.
In de storm blijft U Heer; hoogste Heer!

2 Ook als de nacht mijn zicht vervaagt,
toont Hij zijn liefde die mij draagt.
Al woeden stormen om mij heen,
mijn anker rust in Hem alleen.
Mijn anker rust in Hem alleen! (Refrein: (3x))

3 Wanneer Hij komt met luid geschal,
weet ik dat Hij mij kennen zal.
Bekleed met zijn gerechtigheid
ben ik van Hem in eeuwigheid!

Gebed

Digitale collecte

Slotlied: NLB 315:1,3

1 Heb dank, o God van alle leven,
die zijt alleen Uzelf bekend,
dat Gij uw woord ons hebt gegeven,
uw licht en liefd' ons toegewend.
Nu rijst uit elke nacht uw morgen,
nu wijkt uw troost niet meer van de aard,
en wat voor wijzen bleef verborgen
werd kinderen geopenbaard.

3 *Gemeente aan wier aardse handen
dit hemels woord is toevertrouwd,*
o draag het voort naar alle landen,
vermenigvuldigd duizendvoud.
Een stem zegt: roep! Wat zoudt gij roemen
op mensengunst of -heerlijkheid?
't Verwaait als gras en weidebloemen. –
Gods woord bestaat in eeuwigheid!

Zegen

Deurcollecte, orgelspel

Kinderen van God,
wij maken onderscheid tussen..., zo begint NGB art.6. Dat kan ook niet anders. Zo zit een mens in elkaar. Als je je gaat verdiepen in iets dan gá je verschillen ontdekken.

Een teleurgesteld mens kun je horen zeggen over dé politiek, dé grote bazen, dé vrouwtjes, over religie: het is allemaal één pot nat. Zé deugen niet, zé buiten je uit, zé willen allemaal maar één ding van jou. Zij zijn de boosdoeners, terwijl jij. Maar daar maak je dus al onderscheid: jij en zij. Het is een beetje een kinderachtige manier van onderscheid maken. En zodra één politicus verwoordt wat jij denkt, zodra je een baas vindt die jou góed behandelt, zodra je bij één vrouw de ware liefde vindt, is die praat over één pot nat al gauw voorbij.

Een onverschillig mens kan probéren je wijs te maken dat de hele wereld niet te vertrouwen is: allemaal helemaal niks. Maar zo één kun je beter niet vertrouwen. Ken je de paradox van Epimenides? Paulus haalt hem aan in de brief aan Titus. Titus zat op Kreta, en, schrijft Paulus dan (2:1): Iemand uit hun kring, hun eigen profeet, heeft gezegd: Leugenaars zijn de Kretenzers altijd, beesten en vadsige buiken. Maar als een Kretenzer zegt: Alle Kretenzers zijn leugenaars, liegt hij zelf ook als hij dat zegt. Net als in onze tijd Wilders over de Tweede Kamer zegt dat het een nepparlement is. Maar omdat hij zelf parlementariër is, is hij ook een nepper. En dus zelf niet te vertrouwen.

Mens zijn is onderscheid maken. Volwassen worden heette vroeger dan ook: de jaren des ondersheids bereikt hebben. Wij maken onderscheid tussen..., begint NGB art.6 als jij je aan het verdiepen bent in het geloof. En als je de Bijbel zo'n beetje in je opgenomen hebt, zegt Johannes aan het eind dat het bij volwassen geloof hoort dat jij onderscheid kunt maken. Niet alles is één pot nat als het om geloven gaat.

En voor ons heeft geloven veel met de Bijbel te maken. Veel, niet alles. Want geloven, stelde de NGB in art.1, doe je in God. En wat is God een geweldige God: Hij is de overvloedige fontein van alle goeds. Kijk om je heen in Zijn mooie schepping. Zet de bril van de Bijbel op en je ziet de hand van de Schepper. De Bijbel kreeg je ook om niet te vergeten wat die goede God na Zijn schepping deed voor Zijn mensen. De Bijbel is je canon, je norm, een pracht van een maatstaf om goed en kwaad aan te meten. Wij gelóven in de Bijbel, die zegt ons zoveel, die heeft gezag voor ons. Wat een geweldig boek. Maar in deze wereld kom je ook andere boeken tegen, boeken met inhoud, waar je wat goeds van kunt leren. En hoe zit het daar dan mee?

Dat begon al in de tijd van de Bijbel zelf. Sinds Jezus Zijn apostelen de wereld instuurde ontstonden er al gauw twee stromingen binnen de wereldkerk. In het NT merk je dat al: gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de heidenen.

Allebei baseerden ze zich op de Bijbel. Maar er waren maar heel weinig heidenen die Hebreeuws konden lezen. Van de Joden zelf trouwens ook steeds minder. De meeste Joden leefden 2000 jaar geleden al niet meer in Israël. Slechts een rest was uit de Ballingschap terug gekeerd.

En als je emigreert naar het buitenland dan gáát het zo: de eerste generatie spreekt thuis nog de taal van het land van herkomst, maar dat wordt voor de 2de en 3de generatie al de taal van toen. En de 4de generatie moest je echt helpen nog íets in het Hebreeuws te kunnen lezen.

En al in 200-zoveel v.Chr. gebeurde er dit wonder volgens de legende. In Alexandrië, Egypte, lieten 70 geleerden zich 70 dagen opsluiten in 70 eenzame cellen en vertaalden elk de hele Hebreeuwse bijbel in het Grieks. Met allemaal exact hetzelfde resultaat, ongeloofelijk. Die vertaling ging vanzelf de septuaginta heten: 'die van de 70'.

Die Hebreeuwse Bijbel was wat jij in jouw OT hebt staan: van Genesis tot de profeten. Daarna was er niemand meer

opgestaan die zei: zo zegt de Here. Het leek na Maleachi puur wachten nog op Gods Messias.

Maar er werden wel boeken nog geschreven met diepe gedachten naar aanleiding van het OT, boeken met wat het volk Israël ná de Ballingschap meemaakte, boeken met verhalen en mooie spreuken. En de 70 namen een aantal van die geschriften als een soort prekenbundel op in hun Griekse vertaling áchter het OT. Niet als Woord van God, maar als woorden van waarde óver God.

En eerst was dat verschil voor iedereen wel duidelijk. Maar als de tijd vordert, en jij krijgt dat Griekse boek zó van thuis mee, dan krijgt dat boek als geheel status. En op een Joodse synode na de verwoesting van de tempel moesten de rabbijnen voor hun eigen volk opnieuw vastleggen dat er echt onderscheid zit tussen Bijbelboeken en apocriefe boeken. Alleen de Hebreeuwse Bijbel bleef voor het volk van God het Woord van God.

Maar toen de apóstelen de wereld introkken was het met die Griekse vertaling. Logisch. Grieks was de internationale voertaal. Net als op Pinksteren ieder het Evangelie in zijn eigen taal mocht horen. Als zij brieven schreven citeerden ze het OT soms ook vanuit die Griekse vertaling. En zo werd de Bijbel voor de gelovigen uit de heidenen al gauw die septuaginta.

Gelukkig waren er aanvankelijk goede contacten tussen sommige rabbijnen en onze kerkvaders. Die leerden hen nog Hebreeuws. En hoewel veel kerkmensen bij die Griekse Bijbel zwoeren, hamerden zij op het onderscheid maken tussen het OT en apocriefe boeken. Later viel het gesprek tussen synagoge en kerk eeuwenlang stil. En de Septuagint werd in de oosterse kerk en de Latijnse Vulgaatvertaling van de Septuagint in de westerse kerk dé Bijbel.

Tót de tijd van Guido de Brès, de tijd van de renaissance, de tijd van terugkeer tot de bronnen. Christelijke geleerden zochten weer rabbijnen op om Hebreeuws te leren. En zo

herontdekten ze ook het onderscheid tussen canoniek en apocrief weer. Ze kropen woord voor woord door de Hebreeuwse én Griekse Bijbel. En kwamen dus ook bij Rom.3:2: het zijn de Joden aan wie God Zijn Woord heeft toevertrouwd. En toen kozen de Reformatoren en masse voor die aanwijzing van Paulus: de apocriefen komen niet ván God, ook al gaan ze óver God.

De tijd dat Guido de Brès leefde was net als onze tijd een kanteltijd. Iedereen voelde aan dat er veranderingen nodig waren, dat er beslissingen genomen moesten worden, dat er een koers uitgezet moest worden voor de komende tijd, de komende eeuwen misschien wel. Voor de toekomst wilde de Reformatie alleen bouwen op het echte Woord van God. Maar het werd een geleidelijk proces. Zoveel mensen waren zoveel eeuwen gewend geweest aan die apocriefen. Dus zei Guido de Brès in de NGB dat ze in de kerk nog wel gelezen mogen worden, maar... En dat gebeurde ook, er werd in de éérste tientallen jaren van de Reformatie nog wel uit de apocriefe boeken gepreekt. Maar 70 jaar later werd de synode van Dordt gehouden, en die vatte dat 'ze mogen door de kerk nog wel gelezen worden' zo op dat het betekent: kerkléden mogen ze thuis lezen, maar er mag in de kerkdíenst niet uit gepreekt worden. En het duurde nóg weer 100 jaar voordat er Bijbels gedrukt en uitgegeven waren zónder die apocriefe boeken tussen het OT en NT in. En nu is het zo'n beetje het verschil tussen een RK en een Protestantse Bijbel of je ze er tussen hebt staan of niet.

Nou, heel college, en wat denk je, lekker belangrijk? Geloven wíj als PKN wél met deze belijdenis.

We leven in een wéreld van onverschilligheid tegenover het geloof. Én veel mensen zijn teleurgesteld: wat hebben ze nu voor goeds gehoord over de wereldgodsdiensten? Van gelovwn komt alleen maar oorlog. Mensen kunnen de Bijbel en de Kor'an zomaar op één hoop gooien, net zoals ze over dé politici, dé vrouwtjes, dé hoge heren praten,

willen ze ook van geen onderscheid weten tussen de God van de Bijbel en Allah uit de Kor'an. Misschien dat ze uit onwetendheid de Buddha nog wat krediet gunnen, die je in tuinentra, in de sauna en in de tuin van je buurman ziet.

Maar op zoek naar het goede leven zijn wij de Here tegen gekomen. We hebben in Zijn Zoon onze ware liefde gevonden. En natuurlijk maak je dan onderscheid. Want geloven doe je niet in het algemeen. Net zoals liefhebben in het algemeen meestal een waardeloos verhaal is, waar je medemensen niks mee opschieten, en waar de Here God ook niets warm of kouds aan voelt bij jou.

In een vaak teleurgestelde en onverschillige mensenwereld geven we direct toe dat er overal wat goeds in kan zitten, wat leerzaams. Maar wat is goed? En van wie wil je wat leren? We leven in een gevaarlijke wereld met véle valse profeten. Ze verkondigen: dood aan de Jood en de homo en de zwarte. Ze hebben het over cultuur, en laten dús migranten verzuipen in zee, creperen in kampen, want dat is tot behoud van onze cultuur. Wat goed is en waar je wat goeds van leren kunt is soms totaal van alle ankers losgeslagen in onze mensenwereld.

Wij kiezen voor de Bijbel, zeggen we met de NGB. Deze boeken zijn de gids, het fundament en de verankering voor ons geloof was het statement van art.5. Maar wat ís dan het onderscheid? Bij alles in het leven wil je weten hoe je het verschil tussen echt en nep kunt onderscheiden.

Ik kwam een filmpje tegen op een totaal ander vlak: vijf tips om leer van kunstleer te kunnen onderscheiden. Hier in art.6 gaat het nu even over apocriefe boeken, maar deze tips zijn ook wel toe te passen om duidelijk te krijgen wat het onderscheid is tussen de echtheid van de Bijbel zelf, en het gekunstelde van de apocriefe boeken. OK, die tips: <https://youtu.be/aVLCChLF9JM> (2:30)

1 De verkoopster van Omoda begon over het gebruiken

van je zintuigen. Kerkvader Origenes ca. 200 gebruikte die. Hij had een literaire neus en een cultureel oog, waarmee hij literaire kwaliteit en echtheid kon onderscheiden. Hij voelde inferieure kwaliteit aan de apocriefe boeken. En al zijn je culturele zintuigen niet zo ontwikkeld als bij hem, je snapt er vast iets van als veel apocriefe wijsheid van dit niveau is: wie teveel gegeten heeft neme een braakmiddel (31:18-23), of: zonder wijn is het geen leven (31:21) – spreuken uit Jezus Sirach. Op zich lekker praktisch en leerzaam. En als je de apocriefe boeken recht wilt doen en er ook meer hoogstaande wijsheid in aanwijst, méét je dat eigenlijk altijd aan bv. de Spreuken in het OT.

Het is een afgeleide wijsheid. Je kunt ze daarom niet zélf als fundament of maatstaf nemen, los van. Neem wat in de middeleeuwen een grote rol ging spelen in het geloofsleven van mensen, het idee van een vagevuur. Je komt het nergens in de Hebreeuwse Bijbel of in het NT tegen, maar in de apocriefe Maccabeeën staat dat Judas Maccabeeër voor overleden zondaren liet bidden (II,12:40-44). Blijkbaar vond hij dat nabestaanden nog iets konden betekenen voor het heil van gestorvenen. Dat werd een belangrijk element in het idee van een reinigend schoonveegvuur tussen je sterven en het laatste oordeel. Maar hoeveel moet je dan bidden dat het helpt? Dus gaven pausen en prelaten, zeg, punten aan gebeden en baseerden er een hele aflaathandel op. En die handel werd één van dé aanstootgevende misstanden in de kerk, net zo kwalijk dooretterend als nu sexueel misbruik. Dat riep om Reformatie. En om zo'n belangrijk gemaakt geloofs-item te bouwen op zo'n speld in het heilige hooi, dat is spelen met vuur, dan heb je het echt over mindere kwaliteit.

2 De verkoopster van Omoda had het over die symbolen. En dat is gebruik maken van controlemogelijkheden en van de autoriteit van een producent of soms een overheid. Dat argument gebruikte Augustinus. Apocrief betekent duister,

onbekend. Je wéét niet wie de auteurs waren. Als jij iets wilt kunnen beoordelen op kwaliteit in het leven, wil je altijd kunnen achterhalen wáár iets vandaan komt. En van de profeten kon je hun gezag herleiden op God. Zij hadden God Zélf horen spreken, van God Zélf opdracht gekregen. Van de apostelen kon je hun gezag herleiden op hun ooren ooggetuige zijn van Jezus Christus, de Zoon van God. Je zou dat begin van art.6 kunnen opvatten als: wíj maken onderscheid.., alsof jij een oordeel velt óver anderen. Maar het is geen hoogmoed, het is bouwen op het fundament van apostelen en profeten, met Christus Jezus zelf als de hoeksteen. Je kunt de boodschap van de profeten en de apostelen herleiden tot op God. De apocriefe boeken zijn vrome mensenverhalen. En soms lijken de mensen in de apocriefe boeken veel vromer en heldhaftiger dan mensen die je in de Bijbel tegenkomt, maar ook minder écht.

3 Maar dan het laatste, waar een verkoper natuurlijk het liefst mee pronken wil, dat is dat zijn product lang mee gaat, liefst een leven lang. Hét kenmerk van kwaliteit is duurzaamheid. En kwaliteit in het geval van de Bijbel heet gezag. Het blijft wat te zeggen hebben. Als je het hebt over Gods Woord dan heet kwaliteit eeuwigheidswaarde. Dat vergt geduld. Net zoals Gamaliël je over de prediking van de apostelen meegaf: is het mensenwerk, dan zal het op niets uitlopen, maar als het Gods werk is, zult u niets tegen hen kunnen uitrichten (Hand.5).